

Джерела та література

1. Лазарович М. В. Легіон Українських січових стрільців: формування, ідея, боротьба : до 100-річчя битви на Лисоні / М. В. Лазарович. – 2-ге вид., доповн. – Тернопіль : Джура, 2016. – 628 с. : ілюстр.
2. Литвин М. Р. Історія галицького стрілецтва / М. Р. Литвин, К. С. Науменко. – Львів : Каменяр, 1990. – 200 с.
3. Якимович Б. З. До початків відродження українського війська: стрийська сторінка в історії Українських Січових Стрільців / Б. З. Якимович // Якимович Б. Україна та українці: події далекі і близькі, вибрані праці / Б. З. Якимович ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка, Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, Академія сухопутних військ ім. Гетьмана Петра Сагайдачного ; Науковий центр, Львів. обл. відділення Товариства зв'язків з українцями за межами України, Наукова фундація Андрія Чайковського. – Львів, 2014. – С. 429–437.

УДК [061.2:008:37](477)(093)

Оксана Каліщук

Сучасні дослідження діяльності Товариства «Просвіта»: бібліографічний огляд

Мета роботи – представити літературу, яка висвітлює питання джерел й історіографії діяльності товариства «Просвіта» в різні періоди, розкриває багатоаспектність напрямів, за якими працювали його члени. Увагу звернено на розгляд дослідниками функціонування мережі філій Товариства в різних регіонах України (Волинь, Галичина, Закарпаття, Полтавщина, Харківщина й т. ін.). Аналіз зібраної інформації дав підставу підтвердити висновок про Всеукраїнський характер діяльності «Просвіти». Зроблено спробу подати якнайширший огляд сучасних публікацій, дотичних до товариства «Просвіта». Публікація буде цікавою науковцям, викладачам, студентам, учням, усім, хто цікавиться історією України

Ключові слова: товариство «Просвіта», бібліографія, Галичина, Наддніпрянщина, Волинь, Закарпаття.

Постановка наукової проблеми та її значення. Потрібно визнати, що низка проблем, які нині постають перед суспільством та політикумом, подібні до тих, із якими стикались українці ще сторіччя тому: утвердження духовності, становлення національної свідомості й громадянського суспільства, розширення сфери використання української мови та закорінення її вживання у всіх сферах, зрештою – економічна активність українців. Товариство «Просвіта» було піонером у вирішенні більшості цих питань і мала чималі досягнення. Воно набуло чималого досвіду, який потрібно переосмислити й використати на сучасному етапі. Саме це робить аналіз діяльності цієї славної української організації особливо актуальною справою.

Потрібно нагадати, що перші публікації про товариство «Просвіта» в новітню добу з'явилися у періодичній пресі вже в 1988 р., а 125-річний ювілей культурно-освітньої організації лише спонукав дослідників звернути особливо пильну увагу на цю тему. Аналіз доробку вчених за останні десятиліття засвідчив, що сучасна історіографія нагромадила чималий доробок про матеріал для теоретичного переосмислення сукупності проблем щодо причин виникнення, зміст і наслідки діяльності товариства «Просвіта». Можемо стверджувати про якісно новий рівень наукових досліджень: з одного боку, простежено тенденцію до поширення міждисциплінарних підходів і зацікавлення спадком Товариства представників інших наук (педагоги, філологи, правники), з іншого – можна констатувати зростання мікроісторичних досліджень.

Аналіз фахового дослідження діяльності товариства «Просвіта» дає підставу виокремити низку перспективних тем для вивчення. Такими можна вважати напрям компаративістики – порівняння з іншими організаціями та структурами, масштабності діяльності в Австро-Угорщині, Росії, міжвоєнній Польщі, Словаччині й т. ін. Ґрунтовнішого аналізу та висвітлення потребує видавнича діяльність організації в загальноукраїнському масштабі. Предметом ретельних і систематичних студій повинні стати взаємозв'язки культурно-освітнього товариства з церквою (і православною, і греко-католицькою). Невичерпною потрібно вважати біографістику – питання персонального внеску діячів товариства «Просвіта» у формування державотворчого потенціалу українського народу в різних регіонах і в різний час. Нині маємо лише фрагментарні відомості щодо функціонування «Молодої Просвіти».

Цей огляд – спроба зібрати відомості про становлення та діяльність товариства «Просвіта» впродовж другої половини XIX – першої половини XX ст. Він не претендує на вичерпність, однак може стати основою для подальшої систематизації та аналізу доробку сучасних учених.

1. «Просвіта»: історія та сучасність (1968–1998): зб. матеріалів та док., присвячених 130-річчю ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка / Всеукр. т-во «Просвіта» ім. Т. Шевченка; упорядкув., ред. В. Германа; редкол.: П. Мовчан та ін. – К.: Веселка, 1998. – 488 с.: ілюстр.
2. «Просвіта»: історія, постаті, чин: матеріали наук. конф., присвяченої 125-й річниці заснування «Просвіти». – Івано-Франківськ, 1993.
3. «Просвіта» в історії і культурі українського народу: зб. наук. ст. / ред. М. Лесюк. – Івано-Франківськ, 1992. – 68 с.
4. «Просвіта» на Волині: минуле і сучасне: зб. наук. ст., док. і матеріалів / за ред. В. К. Барана. – Луцьк: РВВ «Вежа» ВДУ ім. Лесі Українки, 2001. – 196 с.: ілюстр.
5. «Просвіти» в духовно-культурному піднесенні України: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., присвяченої 100-річчю з часу створення «Просвіти» на Поділлі, 7 груд. 2005 р., Хмельницький / НАН України. Ін-т історії України; редкол.: В. П. Мацько (наук. ред.) та ін. – Хмельницький: «Просвіта», 2005. – 275 с.
6. «Просвіти» в національно-культурному житті українського народу (до 140-річчя заснування): матеріали міжнар. наук. конф. / Терноп. нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка, іст. ф-т, каф. стародав. та середньовіч. історії; редкол.: І. С. Зуляк (голов. ред.) та ін. – Тернопіль: ТНПУ, 2009. – 279 с.
7. «Просвіти» Поділля в добу Української революції (1917–1920): зб. док. і матеріалів / Хмельниц. гуманітар.-пед. акад., Хмельниц. міськ. орг. Нац. спілки красназців України, Хмельниц. міськ. т-во укр. мови ім. Тараса Шевченка «Просвіта»; упоряд. і авт. вступ. ст. В. Адамський, Б. Кришук. – Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2014. – 571 с.

Археографічні матеріали

8. Гарат Р. М. Періоди розвитку товариства «Просвіта», відзначені у його статутах / Р. М. Гарат // Наукові записки з української історії: зб. наук. ст. – Переяслав-Хмельницький, 1999. – Вип. 8. – С. 49–53.
9. Гарат Р. М. Філія «Просвіти» в Коломиї в документах Центрального державного історичного архіву в Львові / Р. М. Гарат // Питання історії України: зб. наук. ст. – Чернівці: Золоті литаври, 2000. – Т. 4. – С. 377–382.
10. Гураль О. І. Архівні джерела з історії Київського Товариства «Просвіта» періоду 1917–1921 рр. / О. І. Гураль // Архіви України. – 2012. – Вип. 1 (277). – С. 137–144.
11. Зелений В. М. Документи ЦДАВО України як джерело з історії освітньої діяльності товариств «Просвіта» у 1917 р. на теренах Харківської, Катеринославської та Полтавської губерній / В. М. Зелений // Збірник наукових праць Харківського державного педагогічного університету ім. Г. С. Сковороди. Історія та географія. – Х., 2002. – № 12. – С. 131–136.
12. Кучеров Г. Г. Журнал «Село» як джерело вивчення сільських «Просвіт» Поділля (1918–1919 рр.) / Г. Г. Кучеров // Освіта, наука і культура на Поділлі: зб. наук. праць. – Т. 4. – 2004. – С. 79–87.
13. Малюта О. В. Жандармські документи як історичне джерело вивчення діяльності житомирської «Просвіти» в 1908–1915 рр. / О. В. Малюта // Житомирщина на зламі тисячоліть / М. Костриця (ред.). – Житомир: М.А.К., 2000. – С. 79–81.
14. Пашук В. Товариство «Просвіта» крізь призму «Слова» / В. Пашук; НАН України. Ін-т українознав. ім. І. Крип'якевича. – Львів, 1999. – 38 с.
15. Сварник Г. Архів товариства «Просвіта»: історія, формування, сучасний стан / Г. Сварник, Т. Гуцаленко // Національна книжкова та рукописна культура: історія, методологія, джерельна база: матеріали міжнар. наук. конф., Львів, 29–30 квіт. 2009 р. / НАН України, Львівська нац. наук. б-ка України ім. В. Стефаника, Від-ня «Наукова бібліографія». – Львів: Вид-во ЛНБ ім. В. Стефаника, 2009. – С. 102–106.
16. Сварник Г. Доля архіву Товариства «Просвіта» у Львові / Галина Сварник // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. Вип. 19: «Просвіта» – оберіг незалежності та соборності України / НАН України, Ін-т українознав. ім. І. Крип'якевича; відп. ред. Ярослав Ісаєвич, упоряд.: Феодосій Стеблій, Володимир Пашук. – Львів, 2010. – С. 623–627.
17. Сварник І. Документи просвітян в архіві Львівського університету / Іван Сварник // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. Вип. 19: «Просвіта» – оберіг незалежності та соборності України / НАН України, Ін-т українознав. ім. І. Крип'якевича; відп. ред. Ярослав Ісаєвич, упоряд.: Феодосій Стеблій, Володимир Пашук. – Львів, 2010. – С. 636–643.
18. Скович І. До історії прапора товариства «Просвіти» / І. Скович // Знак. – 1994. – № 6 (липень).
19. Трегуб М. Матеріали архіву Товариства «Просвіта» у Львові в фондах відділу рукописів ЛНБ ім. Василя Стефаника / Марія Трегуб // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – Вип. 19: «Просвіта» – оберіг незалежності та соборності України / НАН України, Ін-т українознав. ім. І. Крип'якевича; відп. ред. Ярослав Ісаєвич, упоряд.: Феодосій Стеблій, Володимир Пашук. – Львів, 2010. – С. 628–630.

Історіографія проблеми

20. Бадєєва Л. І. «Просвіти» Східної України у сучасній вітчизняній історіографії / Л. І. Бадєєва // Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету ім. Григорія Сковороди. – Серія : Історія та географія. – Вип. 47. – Х., 2013. – С. 186–193.
21. Грибоєдова Н. С. Діяльність товариства «Просвіта» в Галичині (кінець XIX початок XX ст.): історіографія проблеми / Н. С. Грибоєдова // Вісник Академії праці і соціальних відносин Федерації профспілок України. – К., 2006. – № 4. – С. 142–146.
22. Грибоєдова Н. С. Діяльність товариств «Просвіта» в Наддніпрянській Україні (1905–1921 рр.): історіографія проблеми / Н. С. Грибоєдова // Часопис української історії. – 2007. – Вип. 6. – С. 48–51.
23. Зуляк І. С. Діяльність «Просвіти» у Східній Галичині (1868–1939): історіографія та джерельна база дослідження / І. С. Зуляк // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету імені В. Гнатюка. – Серія : Історія. – Тернопіль, 2000. – Вип. 10. – С. 287–292.
24. Ковба Ж. М. Історія «Просвіти»: проблеми наукового вивчення й популяризації / Жанна Ковба // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – Вип. 19 : «Просвіта» – оберіг незалежності та соборності України / НАН України, Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича ; відп. ред. Ярослав Ісаєвич, упоряд. : Феодосій Стеблій, Володимир Пашук. – Львів, 2010. – С. 605–610.
25. Кудряшов Г. О. Видавнича діяльність товариств «Просвіта» Лівобережної України (початок XX ст.): історіографія проблеми / Г. О. Кудряшов // Наукові записки Інституту журналістики : наук. зб. – К., 2011. – Т. 45. – С. 158–166.
26. Кучеров Г. Г. Подільська «Просвіта» у дослідженнях вітчизняних істориків / Г. Г. Кучеров, Л. В. Баженов // Освіта, наука і культура на Поділлі : зб. наук. пр. – Кам'янець-Подільський : Оіюм, 2006. – Т. 6. – С. 306–318.
27. Сладковська Т. А. Діяльність «Просвіт» на Волині у 1906–1921 рр.: історіографія проблеми та завдання дослідження / Т. А. Сладковська // Часопис української історії / за ред. д-ра іст. наук, проф. А. П. Коцура. – К., 2008. – Вип. 9. – С. 54–57.
28. Сухий О. Сучасна українська історіографія історії «Просвіти» / Олексій Сухий // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – Вип. 19 : «Просвіта» – оберіг незалежності та соборності України / НАН України, Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича ; відп. ред. Ярослав Ісаєвич, упоряд. : Феодосій Стеблій, Володимир Пашук. – Львів, 2010. – С. 644–657.
29. Філіпович М. Б. Історіографія до проблеми вивчення історії діяльності Луцької повітової «Просвіти» у 20–30-х роках XX ст. / М. Філіпович // Науковий вісник Волинського державного університету ім. Лесі Українки. Історичні науки. – Луцьк : Вежа, 2000. – Вип. 3. – С. 232–235.

Загальні питання історії товариства «Просвіта»

30. Hucal-Rymar R. Działalność koncertowa zespołów śpiewaczych Towarzystwa «Proswita»: analiza komparatywna ośrodków galicyjskich i podolskich / Rosina Hucal-Rymar // Musica Galiciana : 1899–2018. – 2014. – Т. 14. – S. 89–97.
31. Андрусяк Т. Роль «Просвіти» у розвитку української правової думки / Тарас Андрусяк // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – Вип. 19 : «Просвіта» – оберіг незалежності та соборності України / НАН України, Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича ; відп. ред. Ярослав Ісаєвич, упоряд. : Феодосій Стеблій, Володимир Пашук. – Львів, 2010. – С. 160–164.
32. Андрусяк Т. «Просвіта» та її вплив на розвиток української правової думки на західноукраїнських землях / Т. Андрусяк // Вісник Львів. ун-ту. – Сер. юридична. – Львів, 1999. – Вип. 34. – С. 37.
33. Бросаліна О. Діяльність «Просвіти» у Західній Україні в міжвоєнний період (1919–1939) / О. Бросаліна, І. Зуляк // Мандрівець. – 2006. – № 5. – С. 82–84.
34. Вушко І. Функціонування читалень «Просвіти» та розвиток читацьких практик серед українського селянства на зламі XIX–XX століть / І. Вушко // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – Вип. 9 : ювілейний зб. на пошану Феодосія Стеблія / НАН України ; Ін-т українознав. ім. І. Крип'якевича. – Львів, 2001. – С. 404–410.
35. Герман О. Товариства «Просвіта» як обереги культурно-освітньої спадщини / О. Герман, В. Гринчуцький // Культурне відродження в Україні. – Львів : Астерикс, 1993. – С. 177–190.
36. Зуляк І. С. «Просвіта» і греко-католицьке духовенство в умовах польської окупації / І. С. Зуляк // Матеріали науково-теоретичної конференції «Розстріляна й відроджена церква». До 55-ї річниці ліквідації УГКЦ радянським режимом (Івано-Франківськ, 2001 р.). – Івано-Франківськ, 2001. – С. 32–40.
37. Зуляк І. С. «Просвіта» і суспільно-політичний рух Західної України (1919–1939) / І. С. Зуляк // Науковий вісник Чернівецького національного університету : зб. наук. ст. – Історія. Політичні науки. Міжнародні відносини. – Чернівці, 2005. – Вип. 272. – С. 90–97.
38. Зуляк І. С. Взаємовідносини Головного відділу «Просвіти» з управителем маєтку товариства в Угерцях Винявських Антоном Гапяком / І. С. Зуляк // Мандрівець. – 2006. – № 2. – С. 26–32.
39. Зуляк І. С. Видавнича діяльність «Просвіти» Західної України / І. С. Зуляк // Збірник праць. Тернопільський міський осередок Наукового товариства ім. Т. Шевченка. – Тернопіль, 2004. – Т. 1. – С. 154–160.

40. Зуляк І. С. Використання «Просвітою» технічних засобів у просвітній праці в міжвоєнний період / І. С. Зуляк // *Матеріали Всеукраїнської наукової конференції «Друга світова війна в історичній долі українського народу»* (Тернопіль, 20–21 трав. 2005 р.). Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. – Серія : Історія / за заг. ред. проф. М. М. Алексієвця. – Вип. 1. – Тернопіль : Вид-во ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2005. – Вип. 2. – С. 229–232.
41. Зуляк І. С. Відзначення ювілеїв «Просвіти» у міжвоєнний період / І. С. Зуляк // *Науковий вісник Чернівецького університету* : зб. наук. ст. – Історія. Політичні науки. Міжнародні відносини. – Чернівці : Рута, 2004. – Вип. 229–230. – С. 52–58.
42. Зуляк І. С. Відновлення і активізація діяльності «Просвіти» Західної України у міжвоєнний період / І. С. Зуляк // *Питання історії України* : зб. наук. ст. – Чернівці : Зелена Буковина, 2004. – Т. 7. – С. 63–69.
43. Зуляк І. С. Діяльність «Просвіти» у Західній Україні в міжвоєнний період (1919–1939) / І. С. Зуляк. – Тернопіль : «Воля», 2005. – 946 с.
44. Зуляк І. С. Культурно-освітня праця М. Галущинського в діяльності «Просвіти» в Західній Україні в міжвоєнний період / І. С. Зуляк // *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка*. – Серія : Історія / за заг. ред. проф. М. М. Алексієвця. – Вип. 1. – Тернопіль : Вид-во ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2005. – Вип. 2. – С. 157–162.
45. Зуляк І. С. Мандрівні бібліотеки «Просвіти» – важливий чинник розвитку культурно-просвітнього руху в Західній Україні в міжвоєнний період / І. С. Зуляк // *Матеріали V Буковинської Міжнародної історико-красназничої конференції, присвяченої 130-річчю заснування Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича* : у 2-х т. – Чернівці : Книги – ХХІ, 2005. – Т. 1. – С. 180–184.
46. Зуляк І. С. Організаційні аспекти театральньо-аматорської діяльності осередків «Просвіти» (1919–1939) / І. С. Зуляк // *Сторінки історії* : зб. наук. пр. / Нац. техн. ун-т України ; Київський політехн. ін-т ; відп. ред. Н. Ф. Гнатюк. – К. : ІВЦ «Видавництво «Політехніка»», 2006. – Вип. 22. – С. 94–108.
47. Зуляк І. С. Освітній конгрес «Просвіти» – завершальний етап святкування 60-літнього ювілею товариства у міжвоєнний період / І. С. Зуляк // *Література та культура Полісся*. – Вип. 29 : Регіональна історія та культура в українському і східноєвропейському контексті / відп. ред. і упоряд. Г. В. Самійленко. – Ніжин : Вид-во НДУ ім. М. Гоголя, 2005. – С. 236–245.
48. Зуляк І. С. Основні тенденції у відносинах між «Просвітою» і «Скалою» (30-ті рр. ХХ ст.) / І. С. Зуляк // *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка*. – Серія : Історія / за заг. ред. проф. М. М. Алексієвця. – Вип. 1. – Тернопіль : Вид-во ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2005. – Вип. 1. – С. 97–104.
49. Зуляк І. С. Особливості розвитку і характер діяльності фахових шкіл «Просвіти» у міжвоєнний період / І. С. Зуляк // *Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка*. – Серія : Історія / за заг. ред. проф. М. М. Алексієвця; *Національно-державне відродження слов'янських народів Центрально-Східної Європи крізь призму 85-річчя*. – Тернопіль : ТДПУ, 2003. – Вип. 3. – С. 288–295.
50. Зуляк І. С. Польська влада і «Просвіта»: проблеми взаємовідносин / І. С. Зуляк // *Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету імені В. Гнатюка*. – Серія : Історія. – Тернопіль, 2001. – Вип. XII. – С. 120–128.
51. Зуляк І. С. Реалізація «Просвітою» програми ліквідації неписьменності / І. С. Зуляк // *Український історичний журнал*. – 2005. – № 6. – С. 103–112.
52. Зуляк І. С. Репертуар аматорсько-театральних гуртків «Просвіти» міжвоєнного періоду / І. С. Зуляк // *Мандрівець*. – 2005. – № 6. – С. 12–21.
53. Зуляк І. С. Розширення мережі членства «Просвітою» Західної України у міжвоєнний період / І. С. Зуляк // *Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції ««Просвіта» в духовно-культурному піднесенні України»* (Хмельницький, 7 груд. 2005 р.). – Хмельницький : Просвіта, 2005. – С. 80–90.
54. Зуляк І. С. Фахові школи «Просвіти» міжвоєнного періоду – важливий чинник розвитку національної освіти / І. С. Зуляк // *Наукові праці Кам'янець-Подільського державного університету* : Історичні. – Кам'янець-Подільський : Оіум, 2004. – Т. 12. – С. 204–212.
55. Зуляк І. С. Функціонування «Просвітянського театру» в міжвоєнний період / І. С. Зуляк // *Питання історії України* : зб. наук. ст. – Чернівці : Зелена Буковина, 2005. – Т. 8. – С. 155–159.
56. Зуляк І. С. Читальні «Просвіти» Західної України у міжвоєнний період: завдання і програма освітньої праці / І. С. Зуляк // *Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка*. – Серія : Історія / за заг. ред. проф. М. Алексієвця. – Тернопіль, 2003. – Вип. 2. – С. 80–88.
57. Іванчук С. Роль Товариства «Просвіта» у розвитку аматорського театру / С. Іванчук // *Українство: національно-духовний вимір* : зб. наук. пр. і матеріалів. – Івано-Франківськ, 2005. – С. 99–106.
58. Кирчів Р. Роль «Просвіти» у розвитку українського народознавства / Роман Кирчів // *Українське народознавство*. – 1998. – № 5. – С. 465–470.
59. Кирчів Р. Роль «Просвіти» у розвитку українського народознавства / Роман Кирчів // *Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність*. – Вип. 19 : «Просвіта» – обріг незалежності та соборності України / НАН України, Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича ; відп. ред. Ярослав Ісаєвич, упоряд. : Феодосій Стеблій, Володимир Пашук. – Львів, 2010. – С. 189–195.

60. Коваль М. «Просвіта» в умовах «нового порядку» (1941–1944 рр.) / М. В. Коваль // Український історичний журнал. – 1995. – № 2. – С. 37–42.
61. Ковба Ж. М. «Просвіта» – світло, знання, добро і воля українського народу (до 125-річчя з дня заснування) / Жанна Ковба. – Дрогобич : Відродження, 1993. – 128 с.
62. Ковба Ж. М. Товариство «Просвіта»: історія й сучасність / Ж. Ковба // Друкарство. – 1996. – № 6. – С. 4–7.
63. Коробка М. Л. Ідейні засади формування національної свідомості у творах українських діячів «Просвіт» другої половини XIX – першої половини XX ст. / микола Коробка // Етнічна історія народів Європи : зб. наук. пр. – К., 2013. – Вип. 41. – С. 88–94.
64. Коробка М. Л. Культурно-освітня місія українських товариств «Просвіта» на теренах України в другій половині XIX – на початку XX ст.: історична ретроспектива / М. Л. Коробка. – Переяслав-Хмельницький, 2012. – 52 с.
65. Коробка М. Л. Роль «Просвіт» у формуванні національної свідомості українського народу в 1917–1920 роках / М. Л. Коробка // Наукові записки з української історії : зб. наук. ст. – Переяслав-Хмельницький, 2014. – Вип. 34. – С. 152–157.
66. Коробка М. Л. Становлення і розвиток українських товариств «Просвіта» як осередків національно-культурного відродження (друга половина XIX – перша половина XX ст.) / Микола Коробка // Етнічна історія народів Європи : зб. наук. пр. / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка ; редкол. : Колесник В. Ф. (голова) та ін. Вип. 42. – К. : КНУ, 2014. – С. 142–148.
67. Коробка М. Л. Шляхи реалізації концепції національної освіти діячами «Просвіт» на початку XX ст. / М. Л. Коробка // Краєзнавство : наук. журн. – К., 2013. – № 4. – С. 151–156.
68. Кузьмінець О. В. Діяльність «Просвіт» у галузі кооперації та господарського виховання українського народу в кінці XIX – початку XX століть / О. В. Кузьмінець, О. М. Цапко. – К. : Знання, 1998. – 16 с.
69. Кузьмінець О. В. Діячі «Просвіт» – речники українського національно-визвольного руху / О. В. Кузьмінець, О. М. Цапко // Наукові записки з історії України. – Вип. 3, 1996. – С. 32–36.
70. Кунанець Н. Бібліотеки товариства «Просвіта»: особлива діяльність / Н. Кунанець // Записки Львівської наукової б-ки ім. В. Стефаніка : [зб. наук. пр.]. – Вип. 11 / НАН України, Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаніка. – Львів, 2003. – С. 181–189.
71. Лисенко О. В. «Просвіти» та кооперативи в українському суспільному середовищі на початку XX ст. / О. В. Лисенко ; НАН України. Ін-т історії України. – К., 2008. – 180 с.
72. Лисенко О. В. Значення українських товариств «Просвіт» для справи шкільного навчання / О. В. Лисенко // Рідна школа. – 1992. – № 3–4. – С. 20–22.
73. Люзняк М. Маловідоме з видавничої діяльності товариства «Просвіта» у Західній Україні: на шляху формування національної свідомості та політичного мислення українського народу / М. Люзняк ; НАН України. Ін-т українознав. ім. І. Крип'якевича. – Львів, 2001. – 60 с.
74. Малюта О. В. «Просвіта» у 1868–1917 рр. як суб'єкт українського націотворення: роль та значення / О. В. Малюта // Наука. Релігія. Суспільство : зб. ст. – Донецьк, 2003. – № 4. – С. 112–121.
75. Малюта О. В. «Просвіти» та державні утворення (1868–1939 рр.): історико-теоретичні аспекти взаємодії / О. В. Малюта // Україна XX ст.: культура, ідеологія, політика. – К., 2004. – Вип. 7. – С. 117–136.
76. Малюта О. В. «Просвіти» у контексті політичного життя Австро-Угорської та Російської монархій (1868–1917 рр.) / О. В. Малюта // Український історичний збірник : зб. ст. – К., 2004. – Вип. 7. – С. 201–237.
77. Малюта О. В. «Просвіти» України у формуванні інтелігенції як суб'єкта національного державотворення 1917–1920 рр. / О. В. Малюта // Наукові записки. Серія : Історія / Вінницький держ. пед. ун-т ім. М. Коцюбинського. — Вінниця, 2004. — Вип. VIII. — С. 111–117.
78. Малюта О. В. Діячі «Просвіти» в українському державотворчому процесі першої чверті XX століття / О. В. Малюта // Україна XX ст.: культура, ідеологія, політика : зб. ст. – К., 2003. – Вип. 6. – С. 85–100.
79. Малюта О. В. Просвіти і Українська державність (друга половина XIX – перша половина XX ст.): до 140-річчя г-ва «Просвіта» / О. Малюта ; відп. ред. В. Ф. Верстюк. – К. : Просвіта, 2008. – 840 с.
80. Місевра І. В. Внесок «Просвіти» у формування національної еліти / І. В. Місевра // Інтелігенція і влада. – 2003. – Вип. 1. – С. 123–129.
81. Моренець В. «Просвіта» інкогніта / В. Моренець. – Ніжин : ПП Лисенко М. М., 2015. – 500 с.
82. Осташко Т. Товариства «Просвіти» – осередки українського національно-освітнього руху за доби Центральної Ради / Т. Осташко // Центральна Рада і український державотворчий процес : матеріали наук. конф. (20 берез. 1997 р.). – К., 1997. – С. 235–238.
83. Пашук А. Товариство «Просвіта» – популяризатор правових знань (за матеріалами просвітянських видань) / Андрій Пашук // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – Вип. 19 : «Просвіта» – оберіг незалежності та соборності України / НАН України, Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича ; відп. ред. Ярослав Ісаєвич, упоряд. : Феодосій Стеблій, Володимир Пашук. – Львів, 2010. – С. 178–188.
84. Пашук В. Товариство «Просвіта»: перші видання на соціально-економічну та господарську тематику. 1869–1874 рр. / Володимир Пашук // Народнознавчі зошити. – 2012. – № 6 (108). – С. 1172–1186.

85. Пашук В. Товариство «Просвіта» – ідейний спадкоємець «Руської Трійці» / В. Пашук // Шашкевичіана. – Вип. 1 : Маркіян Шашкевич і українське національне відродження ; Вип. 2 : «Руська трійця», її оточення, послідовники і дослідники / редкол. Я. Ісаєвич, М. Ільницький (відп. ред.) та ін. – Львів : Просвіта, 1996. – С. 301–306.
86. Середяк А. Протоколи засідань Головного віділу товариства «Просвіта» (1863–1923): з надбань ЦДІА України у Львові / А. Середяк // Матеріали засідань історичної та археографічної комісії НТШ в Україні. – Львів, 1999. – Вип. 2 (1995–1997) – С. 329–332.
87. Старовський М. П. «Просвіта» ім. Тараса Шевченка: історія і сучасність (1868– 2008) / Мар'ян Старовський. – Чортків : [б. в.], 2008. – 88 с.
88. Ткаченко І. Внесок товариства «Просвіта» у розвиток вітчизняної культури / І. Ткаченко // Гілея: науковий вісник. – 2013. – № 73. – С. 105–107.
89. Федик І. Українська «Просвіта» в Другій Речі Посполитій: політичні проблеми розвитку / І. Федик // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – Вип. 19 : «Просвіта» – оберіг незалежності та соборності України / НАН України, Ін-т українознав. ім. І. Крип'якевича ; відп. ред. Ярослав Ісаєвич ; упоряд. : Феодосій Стеблій, Володимир Пашук. – Львів, 2010. – С. 94–97.
90. Федорук О. «Просвіта» і система культурних цінностей у розбудові держави / Олександр Федорук // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – Вип. 19 : «Просвіта» – оберіг незалежності та соборності України / НАН України, Ін-т українознав. ім. І. Крип'якевича ; відп. ред. Ярослав Ісаєвич, упоряд. : Феодосій Стеблій, Володимир Пашук. – Львів, 2010. – С. 106–111.
91. Фостун С. 130-річчя товариства «Просвіта» / д-р Святомир Фостун // Визвольний шлях. – 1999. – Кн. 1 (610). – Січень. – С. 13–24.
92. Цапко О. М. Діяльність «Просвіт» у формуванні національної свідомості серед населення України / О. М. Цапко. – К. : Знання, 1998. – 18 с.
93. Цапко О. М. Політична спрямованість діяльності «Просвіт» наприкінці ХІХ - на початку ХХ століть / О. М. Цапко // Нова політика. – 1998. – №5. – С. 9–12.
94. Цапко О. М. Становлення та розвиток просвітницького руху у другій половині ХІХ – початку ХХ століття / О. М. Цапко. – К. : Знання, 1998. – 22 с.
95. Чепіль М. Книги як засіб формування національної свідомості дітей і молоді у діяльності товариства «Просвіта» (1868–1939) / М. Чепіль // Вісник Прикарпатського університету. Педагогіка. – Івано-Франківськ, 2000. – Вип. 3. – С. 156–165.
96. Чугуй Т. О. «Просвіти» як феномен освітньо-культурницької діяльності / Т. О. Чугуй // Історична пам'ять : наук. зб. – Полтава : АСМІ, 2006. – Вип. 1. – С. 78–88.
97. Якимович Б. З. Обереги нації: товариство «Просвіта» (кінець ХІХ – початок ХХ ст.) та сьогоденні проблеми / Богдан Якимович // Якимович Б. Україні та українці: події далекі і близькі : вибр. пр. / Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка, Ін-т українознав. ім. Івана Крип'якевича НАН України, Академія сухопутних військ ім. Гетьмана Петра Сагайдачного ; Науковий центр, Львів. обл. відділення Товариства зв'язків з українцями за межами України ; Наукова фундація Андрія Чайковського. – Львів, 2014. – С. 41–44.
- Матірна «Просвіта» Галичини**
98. Біла Н. Культурно-освітня діяльність «Просвіти» та українських політичних партій в селах Галичини (кінець ХІХ – початок ХХ ст.) / Н. Біла, О. Дмитроца // Наукові записки Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. – Серія : Педагогічні та історичні науки : [зб. наук. ст.] / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2011. – Вип. 96. – С. 259–267.
99. Бордуляк Т. Дрогобицька «Просвіта». Коротка історія / Т. Бордуляк ; за ред. проф. Михайла Шалати. – Дрогобич : Коло, 2003. – 37 с.
100. Гавліч І. Б. Роль товариства «Просвіта» у становленні і розвитку української кредитної кооперації у Східній Галичині (кінець ХІХ ст. – 1914 р.). / І. Б. Гавліч // Науковий вісник Чернівецького університету : зб. наук. ст. – Сер. : Історія. Політичні науки. Міжнародні відносини. – Чернівці : Рута, 2008. – Вип. 378–379. – С. 220–225.
101. Гарат Р. М. Діяльність Товариства «Просвіта» в Галичині (1868–1921 рр.) / Р. Гарат, А. Коцур, В. Коцур. – Переяслав-Хмельницький : Книги–ХХІ, 2005. – 167 с.
102. Гарат Р. М. Діяльність товариства «Просвіта» на Прикарпатті початку ХХ ст. / Р. М. Гарат // Питання історії, історіографії, джерелознавства та архівознавства Центральної та Східної Європи : зб. наук. пр. – Київ ; Чернівці, 1997. – Вип. 1. – С. 139–144.
103. Гарат Р. М. Особливості культурно-освітньої діяльності «Просвіти» на Прикарпатті початку ХХ ст. / Р. М. Гарат // Українська історична наука на порозі ХХІ ст. : матеріали Міжнар. наук. конгресу. – Чернівці : Рута, 2001. – Т. 1. – С. 237–239.
104. Гарат Р. М. Роль Товариства «Просвіта» в підвищенні освітнього рівня населення Галичини / Р. М. Гарат // Питання історії України : зб. наук. ст. – Чернівці : Золоті литаври, 1999. – Т. 3. – С. 107–115.

105. Гарат Р. М. Товариство «Просвіта» в Галичині (початок ХХ ст.) / Р. М. Гарат // Актуальні проблеми розвитку української державності (історія і сучасність) : матеріали наук.-практ. конф. – Коломия, 2000. – С. 48–52.
 106. Гарат Р. М. Товариство «Просвіта» в Галичині між двома світовими війнами / Р. М. Гарат // Питання історії України : зб. наук. ст. – Чернівці : Золоті литаври, 2003. – Т. 6. – С. 148–152.
 107. Головата Л. Товариство «Просвіта» у Львові (1868–1939) : покажч. вид. / Л. Головата, Л. Суц, О. Бербека ; Львівська наук. б-ка ім. В. Стефаника НАН України. Від-ня «Наукова бібліографія і книгознавство». – 2-ге вид., виправл. і доповн. – Львів, 2008. – 520 с. : 24 с. ілюстр.
 108. Грицан А. «Просвіта» і кооперативний рух на Прикарпатті у міжвоєнний період (1920–1930) / А. Грицан // Наукові записки. Серія : Історія / Терноп. держ. пед. ун-т ім. В. Гнатюка. – Вип. 5. – Тернопіль, 2002. – С. 60–65.
 109. Грицан А. В. Галицьке товариство «Просвіта» у період між світовими війнами / А. Грицан // Українсько-польські відносини в Галичині у ХХ ст. : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (21–22 лист. 1996 р.) / ред. кол. : П. Федорчак (відп. ред.) та ін. – Івано-Франківськ, 1997. – С. 433–437.
 110. Грицан А. В. Просвітня зоря Прикарпаття. Нариси про історію товариства «Просвіта» на Прикарпатті між двома світовими війнами (1921–1939 рр.) / А. Грицан. – Івано-Франківськ : Сіверія, 2000. – 180 с.
 111. Зуляк І. С. «Просвіта» Східної Галичини в період польської окупації / І. С. Зуляк // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету імені В. Гнатюка. – Серія : Історія. – Тернопіль, 2000. – Вип. XI. – С. 65–70.
 112. Зуляк І. С. Видавнича діяльність «Просвіти» Східної Галичини (1920–1939 рр.) / І. С. Зуляк // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету імені В. Гнатюка. – Серія : Історія. – Тернопіль, 2001. – Вип. 13. – С. 149–153.
 113. Зуляк І. С. Становлення і розвиток «Просвіти» в Тернопільському воєводстві у міжвоєнний період (1919–1939 рр.) / І. С. Зуляк // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. – Серія : Історія / за заг. ред. проф. М. М. Алексієвця. – Тернопіль, 2002. – Вип. 1. – С. 65–72.
 114. Малевич А. П. «Просвіта» на Збаражчині / А. П. Малевич. – Збараж : [б. в.], 1995. – 57 с.
 115. Пашук В. Внесок «Просвіти» у формування культури Тараса Шевченка в Галичині: перші кроки (1868–1876) / Володимир Пашук ; НАН України. Ін-т українознав. ім. І. Крип'якевича. – Львів, 2014. – 99 с.
 116. Пашук В. Перша філія товариства «Просвіта» в Бортниках / В. Пашук // Народознавчі зошити. – 1998. – № 5. – С. 470–475.
 117. Погребенник Ф. «Просвіта» в контексті суспільно-політичної і культурної ситуації в Галичині та Австро-Угорщині (друга половина ХІХ – початок ХХ ст.) / Федір Погребенник // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – Вип. 19 : «Просвіта» – оберіг незалежності та соборності України / НАН України, Ін-т українознав. ім. І. Крип'якевича ; відп. ред. Ярослав Ісаєвич, упоряд. : Феодосій Стеблій, Володимир Пашук. – Львів, 2010. – С. 28–33.
 118. Поясик О. Внесок товариства «Просвіта» у розвиток музичного виховання молоді Галичини (20–30-ті роки ХХ століття) / О. Поясик // Обрії. – 2006. – № 1. – С. 27–29.
 119. Скоморовська І. Освітня діяльність бібліотек і читалень товариства «Просвіта» у Галичині (1919–1939 рр.) / І. Скоморовська // Науковий вісник Чернівецького університету. – Вип. 330 : Педагогіка та психологія / редкол. : Філіпчук Г. Г. (наук. ред.) та ін. – Чернівці : Рута, 2007. – С. 166–172.
 120. Чуйко І. С. Євген Олесницький як активний діяч товариства «Просвіта» / І. С. Чуйко // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. – Серія : Історія. – Тернопіль : Вид-во ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2008. – Вип. 2 : Українська історична біографістика: забуте і невідоме / за заг. ред. проф. М. М. Алексієвця. – Ч. 2. – Тернопіль, 2008. – С. 64–73.
 121. Чуприна В. Культурно-освітня діяльність «Просвіти» та українських політичних партій в селах Галичини / Василь Чуприна, Наталя Біла // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – Вип. 19 : «Просвіта» – оберіг незалежності та соборності України / НАН України, Ін-т українознав. ім. І. Крип'якевича ; відп. ред. Ярослав Ісаєвич, упоряд. Феодосій Стеблій, Володимир Пашук. – Львів, 2010. – С. 138–144.
 122. Якимович Б. З. Співпраця і взаємовідносини «Просвіти» з галицькими парамілітарними організаціями / Б. Якимович // *Marra Mundi* : зб. наук. пр. на пошану Ярослава Дашкевича з нагоди його 70-річчя. – Львів ; Київ ; Нью-Йорк : Вид-во М. П. Коць, 1996. – С. 710–721.
- Товариство «Просвіта» на теренах Великої Волині***
123. Бухало Г. «Просвіта» сіяла світло (Сторінки історії Рівненської «Просвіти» 1917–1928, 1942–1944 рр.) / Г. Бухало. – Рівне : Ред.-вид. п-во, 1993. – 46 с.
 124. Гаврилюк О. Н. Діяльність «Просвіт» на Волині (1918–1932 рр.) / О. Н. Гаврилюк // Волинь і Волинське зарубіжжя. – Луцьк, 1994. – С. 153–156.
 125. Денисюк А. С. Про волинську «Просвіту» / А. С. Денисюк, Н. А. Вічалковська // «Роде наш красний...»: Волинь у долях краю і людських документах. – Луцьк, 1999. – Т. 3. – С. 579–591.
-

126. Доброчинська В. Діяльність Рівненського Товариства «Просвіта» у 1917–1928 рр. / В. Доброчинська // Волинь і волинське зарубіжжя : тези доп. та повідомл. міжнар. наук. конф., Луцьк 16–18 черв. 1994 р. – Луцьк, 1994. – С. 156–159.
127. Зуляк І. С. Особливості функціонування «Просвіти» на Волині у міжвоєнний період / І. С. Зуляк // Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії : наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту. – Рівне, 2005. – Вип. 6. – С. 81–87.
128. Крамар Ю. В. Діяльність українського культурно-освітнього товариства «Просвіта» на території Поліського воєводства у 1920–1930 рр. / Ю. В. Крамар // Наук. вісн. СНУ ім. Лесі Українки. – Серія : Історичні науки. – 2014. – № 7. – С. 50–56.
129. Левчанівська І. О. Мої спогади про «Просвіту» / І. О. Левчанівська // «Роде наш красний...»: Волинь у долях краян і людських документах. – Луцьк, 1999. – Т. 3. – С. 596–620.
130. Лук'янчук Г. Жандармське полювання на житомирську «Просвіту» / Г. Лук'янчук // Край рідний. – 2006. – 16–22 лют. (№ 6/165). – С. 3.
131. Мартинюк Я. Товариство «Луцька повітова Просвіта» та українська книга / Я. Мартинюк // Минувле і сучасне Волині: Олександр Цинкаловський і край : матеріали ІХ наук. іст.-краєзнавч. конф. – Луцьк, 1999. – С. 221–222.
132. Остап'юк О. Про діяльність «Просвіти» на території Любомльського району / О. Остап'юк // Минувле і сучасне Волині та Полісся. Сереховичі та Старовижівщина в історії України, Волині та Полісся / Волин. обл. т-во краєзнавців, Волин. краєзнавч. музей. – Луцьк, 2006. – Вип. 21. – С. 246–252.
133. Пісоцький А. Просвіта Володимирщини в 20–20-х роках / Анатолій Пісоцький, Надія Войтюк // Слово Просвіти. – 2013. – 4–10 лип. (№ 26). – С. 10.
134. Пісоцький А. Просвітянська діяльність: становлення «Просвіти» в 20–30 роках ХХ століття на території Волинського Прибужжя / А. Пісоцький // Минувле і сучасне Волині й Полісся: край на межі тисячоліть : матеріали Х наук. іст.-краєзнавч. конф. : зб. наук. пр. – Луцьк, 2002. – С. 39–41.
135. Понедельнік Л. А. Товариство «Просвіта» і волинське театральне мистецтво / Л. Понедельнік // Минувле і сучасне Волині: Олександр Цинкаловський і край : матеріали ІХ наук. іст.-краєзнавч. конф. – Луцьк, 1998. – С. 229–230.
136. Пономаренко С. Є. Волинська «Просвіта» і книгарський рух (1921–1939 рр.) / С. Є. Пономаренко // Науковий вісник Волинського державного університету імені Лесі Українки. Історичні науки. – Луцьк, 2000. – Вип. 3. – С. 93–97.
137. Пономаренко С. Є. З історії заснування товариства «Просвіта» в Луцьку / С. Пономаренко // Науковий вісник Волинського державного університету імені Лесі Українки / Волинський державний університет імені Лесі Українки. – Луцьк, 1997. – № 3 : Історія. – С. 47–50.
138. Пономаренко С. Є. Культурно-освітня діяльність «Просвіти» на Волині в 20–30 рр. / С. Є. Пономаренко // Наукові записки аспірантів. – Луцьк, 1997. – С. 59–60.
139. Рацілевич А. Діяльність житомирської «Просвіти» (1907–1912 рр.) у контексті українського національного руху на Волині / А. Рацілевич // Вісник Київського національного лінгвістичного університету. – Серія «Історія, економіка, філософія» / голов. ред. Ю. І. Терещенко. – К. : Вид. центр КНЛУ, 2004. – Вип. 9. – С. 19–25.
140. Рожко В. Є. Роль товариства «Просвіта» в організації і проведенні шевченківських академій в 20–30-х роках на Волині / В. Рожко // Волинський православний вісник. – Луцьк, 1998. – Ч. 2. – С. 96–102.
141. Савчак Н. Волинська «Просвіта» у боротьбі за рідну школу / Н. Савчак // Науковий вісник Волинського державного університету імені Лесі Українки / Волинський державний університет імені Лесі Українки. – Луцьк, 1998. – № 2 : Педагогічні та психологічні науки. – С. 39–40.
142. Савчук Б. Волинська «Просвіта» / Б. Савчук. – Рівне : Ліста, 1996. – 149 с. : ілюстр.
143. Скакальська І. Б. Роль «Просвіти» у поширенні культури та освіти на Кременеччині у післявоєнний період (1919–1939) / І. Б. Скакальська // Наукові записки Тернопільського держ. пед. ун-ту ім. В. Гнатюка. – Тернопіль, 2002. – Вип. 5. – С. 33–37.
144. Сладковська Т. А. «Червоні Просвіти» Східної Волині як ланка ідеологічного ланцюга радянської пропаганди / Т. А. Сладковська // Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Історія. – К., 2008. – Вип. 94–95. – С. 58–59.
145. Сладковська Т. А. Аспекти діяльності Просвіт Східної Волині 1917–1922 рр. / Тетяна Сладковська // Збірник матеріалів ІІ Міжнародної науково-практичної конференції аспірантів і студентів «Волинь очима молодих науковців : минуле, сучасне, майбутнє». – Луцьк, 2008. – Т. 1. – С. 221–223.
146. Сладковська Т. А. Деякі аспекти діяльності «Просвіт» Волині у контексті розвитку культурно-освітніх можливостей населення у 1907–2008 рр. / Т. А. Сладковська // Збірник тез і доповідей V Міжнародної наукової конференції «Українство у світі Україна є там, де живуть українці». – Чернігів, 2009. – С. 121–124.
147. Сладковська Т. А. Політична і культурна оцінка діяльності «Просвіт» Східної Волині 1917–1922 рр. Їх вплив на формування цілісних ідеалів та ідеологічні наслідки / Тетяна Сладковська // Збірник тез і доповідей VI Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів і молодих вчених

- «Соціально-економічні, політичні та культурні оцінки і прогнози на рубежі двох тисячоліть». – Тернопіль, 2008. – Ч. 2. – С. 151–154.
148. Сладковська Т. А. Поширення «Просвітами» Волині ідеї кооперації як форми позашкільної роботи / Т. А. Сладковська // Часопис української історії / за ред. д-ра іст. наук, проф. А. П. Коцура. – К., 2010. – Вип. 19. – С. 12–17.
149. Сладковська Т. А. Становлення та діяльність Рівненської «Просвіти» / Тетяна Сладковська // Збірник матеріалів III Міжнародної науково-практичної конференції аспірантів і студентів «Волинь очима молодих науковців: минуле, сучасне, майбутнє». – Луцьк, 2009. – Т. I. – С. 161–163.
150. Сладковська Т. А. Участь просвітніх організацій Волині у культурно-освітній роботі серед національних меншин (кінець XIX – 20-ті роки XX століття) / Т. А. Сладковська // Часопис української історії / за ред. д-ра іст. наук, проф. А. П. Коцура. – К., 2009. – Вип. 14. – С. 22–27.
151. Сорока Ю. Просвітянські осередки на Волині / Юрій Сорока // Слово Просвіти. – 2014. – 6–12 лют. (№ 5). – С. 8–9.
152. Тимошенко О. П. Діяльність товариств «Просвіта» на Волині на початку XX ст. / О. П. Тимошенко // Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки / Волинський національний університет імені Лесі Українки. – Луцьк, 2009. – № 22 : Історичні науки. – С. 249–256.
153. Ткачук І. «Просвіта» Західної Волині у 20–30-х роках XX ст. / І. Ткачук // Твердиня над Іквою : матеріали міжнар. наук. іст.-краєзнавч. конф., присвяченої 520-річчю Дубенського замку / Держ. іст.-культ. заповідник м. Дубно ; голов. ред. Л. Кічатий ; упоряд. Н. Любецька, Т. Дмитренко, О. Гавриленко. – Дубно : Держ. іст.-культ. заповідник, 2012. – С. 137–140.
154. Філіпович М. Б. «Сміливе слово – то наші гармати, світлі вчинки – то наші мечі». Шляхами звиятг Волинської «Просвіти» / М. Філіпович // «Просвіта» : історія та сучасність (1868–1998) : зб. матеріалів та док. / упоряд., ред. В. Германа. – К., 1998. – С. 315–318.
155. Філіпович М. Б. Луцька «Просвіта». 1918–1935 рр. : монографія / М. Б. Філіпович. – Луцьк : РВВ «Вежа» ВДУ ім. Лесі Українки, 2007. – 240 с.
156. Бандилко Л. Бібліотечна діяльність товариства «Просвіта» на Волині: з початку XX ст. до 1939 р. / Л. Бандилко // Бібліотечний вісник. – 1998. – № 2. – С. 33–35.
157. Філіпович М. Б. Музично-драматична діяльність Луцької повітової «Просвіти» / М. Філіпович // Науковий вісник Волинського державного університету імені Лесі Українки / Волинський державний університет імені Лесі Українки. – Луцьк, 2001. – № 10 : Історичні науки. – С. 142–147.
158. Філіпович М. Б. Організаційна мережа товариства «Просвіта» у Луцькому повіті (1918–1932 рр.) / М. Філіпович // Науковий вісник Волинського державного університету ім. Лесі Українки. Історичні науки. – Луцьк : Волин. держ. ун-т ім. Лесі Українки, 2000. – Вип. 1. – С. 63–69.
159. Філіпович М. Б. Українські школи та Луцька «Просвіта» у 20–30-х рр. XX ст. / М. Філіпович // Збірник навчально-методичних матеріалів і наукових статей історичного факультету. – Луцьк, 1999. – Вип. 4. – С. 113–119.
160. Чайковський О. Л. Культурно-освітнє товариство «Просвіта» / О. Чайковський // Тези конференції, присвяченої «Атласу історії культури Волинської області», 11–13 грудня 1991 р. – Луцьк, 1991. – С. 69–71.
- Діяльність «Просвіт» на Наддніпрянській Україні**
161. Абросимова С. Катеринославська «Просвіта» у культурно-громадському житті Наддніпрянщини (за матеріалами епістолярної спадщини академіка Д. Яворницького) / Світлана Абросимова // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – Вип. 19 : «Просвіта» – оберіг незалежності та соборності України / НАН України, Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича ; відп. ред. Ярослав Ісаєвич, упоряд. : Феодосій Стеблій, Володимир Пашук. – Львів, 2010. – С. 548–551.
162. Бадєєва Л. І. Діяльність товариств «Просвіта» в Харківській губернії у 1917–1920 рр. / Л. І. Бадєєва // Збірник наукових праць Харківського державного педагогічного університету ім. Г. С. Сковороди. – Серія «Історія та географія». – Х., 2001. – С. 32–37.
163. Бадєєва Л. І. Діяльність товариств «Просвіта» на Полтавщині в роки національно-демократичної революції (1917–1920) / Л. І. Бадєєва // Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. – № 526. – Історія. Вип. 33. – Х., 2001. – С. 135–143.
164. Бадєєва Л. І. Політична спрямованість діяльності товариств «Просвіта» на Лівобережній Україні / Л. І. Бадєєва // Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. – Історія України. – № 556. – Вип. 5. – Х., 2002. – С. 60–66.
165. Видання «Просвіт» Наддніпрянської України (1906–1922 рр.) : бібліогр. покажч. / уклад. : С. Л. Зворський ; Нац. парлам. б-ка України. – К. : Глобус, 1999. – 133 с. – (Укр. культ.-освіт. т-ва «Просвіта». – Вип. 4).
166. Євселевський Л. «Просвіта» в Наддніпрянській Україні : іст. нарис / Л. Євселевський, С. Фарина. – К. : «Просвіта», 1993. – 128 с.
167. Зелений В. М. «Просвіти» Катеринославщини у 1917–1921 рр. / В. М. Зелений // Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету ім. Г. С. Сковороди. – Історія та географія. – Х., 2004. – № 16. – С. 73–79.

168. Зелений В. М. Діяльність товариства «Просвіта» на Полтавщині у 1917–1921 рр. / В. М. Зелений // Збірник наукових праць Харківського державного педагогічного університету ім. Г. С. Сковороди. – Х., 1999. – № 3. – С. 24–29.
169. Зелений В. М. Питання мовної політики на Сході України / В. М. Зелений // Регіональні проблеми розвитку українознавства Східної України : матеріали наук.-практ. конф. (10 верес. 2003 р.). – Х., 2003. – С. 11–20.
170. Зелений В. М. Становлення та діяльність «Просвіт» у Харківській, Катеринославській та Полтавській губерніях у 1905–1917 роках / В. М. Зелений // Збірник наукових праць Харківського державного педагогічного університету ім. Г. С. Сковороди. – Историчні науки. – Х., 1999. – № 2. – С. 66–71.
171. Зелений В. М. Товариства «Просвіта» на Харківщині у 1919–1922 рр. / В. М. Зелений // Збірник наукових праць Харківського державного педагогічного університету ім. Г. С. Сковороди. – Х., 2000. – № 5. – С. 19–25.
172. Кавун А. А. «Просвіта» та влада Наддніпрянської України на початку ХХ ст. / А. А. Кавун, В. О. Магась // Сумський історико-архівний журнал. – 2013. – Т. ХХІ. – С. 10–14.
173. Копиленко Н. Київська «Просвіта» (1906–1910) / С. Копиленко // Дивослово. – 1994. – № 1.
174. Кришук Б. С. Культурно-освітня діяльність товариства «Просвіта» в роки становлення радянської влади на Поділлі (1919–1923 рр.) / Б. С. Кришук // Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. – 2011. – Вип. 5. –
175. Кудряшов Г. А. Дмитрий Дорошенко про издательскую деятельность Екатеринославского общества «Просвіта» / Г. А. Кудряшов // Научные стремления 2010 : сб. материалов Респ. науч.-практ. молодеж. конф. с междунар. участием (Минск, 13 ноября. 2010 г.) : в 2 ч. – Ч. 2 / Нац. акад. наук Беларуси, Совет молодых учёных НАН Беларуси ; редкол. : В. В. Казбанов и др. – Минск : Беларус. навука, 2010. – С. 90–92.
176. Кудряшов Г. А. Предпосылки возникновения и развития издательской деятельности Полтавского общества «Просвіта» (начало ХХ века) / Г. А. Кудряшов // Журналістыка-2009: стан, праблеми і перспектывы : матэрыялы 11-й Міжнар. навук.-практ. канф., прысьв. 65-годдзю факультэта журналістык БДУ, 34 сн. 2009 г., Мінск / рэдкал. : С. В. Дубовік (адк. рэд.) і інш. – Вып. 11. – Мінск : БДУ, 2009. С. 356–357.
177. Кудряшов Г. О. Апологети українського слова. Видавнича діяльність товариств «Просвіта» Лівобережної України (початок ХХ століття) : монографія / Гліб Кудряшов. – Полтава : ПНПУ ім. В. Г. Короленка, 2015. – 186 с. : ілюстр.
178. Кудряшов Г. О. Видавнича діяльність Катеринославського товариства «Просвіта» в 1905–1922 рр. / Г. О. Кудряшов // Дослідження та сучасність. – Вип. 1 : зб. наук. пр. – К. : НАИРИ, 2011. – С. 60–67.
179. Кудряшов Г. О. Видавнича діяльність товариств «Просвіта» Лівобережної України як рушійна сила українського національного відродження (початок ХХ ст.) / Г. О. Кудряшов // Наукові записки Інституту журналістики : наук. зб. – К., 2009. – Т. 37. – С. 71–74.
180. Кудряшов Г. О. Видавнича діяльність Чернігівського товариства «Просвіта» на початку ХХ століття / Г. О. Кудряшов // Осінні наукові читання : зб. наук. пр. – К. : НАИРИ, 2011. – С. 56–61.
181. Кудряшов Г. О. Видавничий репертуар товариств «Просвіта» Лівобережної України (початок ХХ ст.) / Г. О. Кудряшов // Наукові записки Інституту журналістики : наук. зб. – К., 2010. – Т. 41. – С. 69–71.
182. Кудряшов Г. О. До витоків видавничої діяльності товариств «Просвіта» Лівобережної України (поч. ХХ ст.) / Г. О. Кудряшов // Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. Філологічні науки. Літературознавство. – Луцьк, 2009. – № 25. – С. 59–63.
183. Кудряшов Г. О. Панукраїнська мовна позиція у видавничій діяльності Полтавського товариства «Просвіта» (початок ХХ століття) / Г. О. Кудряшов // Наукові записки Інституту журналістики : наук. зб. – К., 2010. – Т. 40. – С. 155–158.
184. Кудряшов Г. О. Періодичні видання Катеринославського товариства «Просвіта» енциклопедія українського життя краю / Г. О. Кудряшов // Мова та література у полікультурному просторі : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Львів, 21–22 вересня 2012 р. – Львів : ГО Наук.-філол. орг. «Логос», 2012. – С. 713.
185. Кудряшов Г. О. Структура видавничого репертуару товариств «Просвіта» Лівобережної України (поч. ХХ ст.) / Г. О. Кудряшов // Поліграфія і видавнича справа : наук.-техн. зб. – 2011. – Вип. 1 (53). – С. 111–116.
186. Кучеров Г. Г. Ю. Й. Сіцинський та його участь в просвітницькому русі Поділля // Юхим Сіцинський в історії та культурі Поділля : зб. наук. пр. за підсумками всеукр. наук.-практ. конф. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський держ. ун-т, інформ.-вид. від., 2004. – С. 101–104.
187. Кучеров Г. Г. 3 історії сільської «Просвіти» на Поділлі в 1918 р. / Г. Г. Кучеров // Наукові праці Кам'янець-Подільського державного університету : зб. за підсумками звітної наук. конф. викладачів і асп. – Вип. 2 : в 2-х т. – Т. 1. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський держ. ун-т, інформ.-вид. від., 2003. – С. 113–115.
188. Кучеров Г. Г. Становлення й особливості діяльності сільських просвітницьких осередків Подільської губернії в умовах царської цензури (1906–1907 рр.) / Г. Г. Кучеров // Наукові праці Кам'янець-Подільського державного університету. Историчні науки. – Кам'янець-Подільський : Оіом, 2004. – Т. 13. – С. 358–364.
189. Кучеров Г. Г. Форуми «Просвіт» Правобережної України як рушій їхньої культурно-освітньої діяльності (1917–1922 рр.) / Г. Г. Кучеров, В. Д. Коцюк // Вісник Кам'янець-Подільського національного університету ім. Івана Огієнка. Историчні науки. – 2013. – Вип. 6. – С. 331–339.

190. Лисенко О. В. Просвіти Наддніпрянської України у дожовтневий період / О. Лисенко ; АН УРСР. Ін-т історії. – К. : [б. в.], 1990. – 34 с.
 191. Лисенко О. В. Просвітанський рух Наддніпрянщини в 1905–1919 роках / Олександр Лисенко // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – Вип. 19 : «Просвіта» – оберіг незалежності та соборності України / НАН України, Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича ; відп. ред. Ярослав Ісаєвич, упоряд. : Феодосій Стеблій, Володимир Пашук. – Львів, 2010. – С. 516–521.
 192. Петришина Л. В. Жінки в історії діяльності Одеської «Просвіти» (1905–1909 рр.) / Л. В. Петришина // Наукові праці. Історія, техніка, екологія, філологія, економіка, педагогіка, політичні науки, техногенна безпека, комп'ютерні технології : наук.-метод. журн. – Т. 74. – Вип. 61 / ред. Л. П. Клименко та ін. – Миколаїв : МДГУ ім. П. Могилы, 2007. – С. 153–157.
 193. Петровський Е. П. Одеська «Просвіта» в 1918–1920 роках (за матеріалами архіву УСБУ в Одеській області) / Е. П. Петровський // Записки історичного факультету Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова. – Вип. 17. – Одеса. – С. 374–382.
 194. Сафронова О. В. Бібліотека вінницького товариства «Просвіта» (1917–1923) / О. В. Сафронова // Подільський книжник : альманах. – Вип. 2 / Вінниц. обл. унів. Наук. б-ка ім. К. А. Тімірязєва ; уклад. Т. Р. Соломонова. – Вінниця : Консоль, 2010. – С. 61–72.
 195. Фомська С. М. Театральна діяльність Товариства «Просвіта» Чернігівської губернії / С. М. Фомська // Сумський історико-архівний журнал. – 2013. – № XXI. – С. 15–23.
 196. Чабан М. Діячі Січеславської «Просвіти» (1905–1921) / М. Чабан. – Дніпропетровськ, 2002. – 535 с.
 197. Чугуй Т. О. Аматорський театр як одна із форм діяльності «Просвіт» Харківщини / Т. О. Чугуй // Історична пам'ять : наук. зб. – Полтава : АСМІ, 2006. – Вип. 2. – С. 105–115.
 198. Чугуй Т. О. Діяльність товариств «Просвіта» на Харківщині в 1917–1918 рр. та роль Д. І. Багалія в цьому процесі / Т. О. Чугуй // Вісн. Харк. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2007. – №767. – Сер. : Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки. – Вип. 9. – С. 18–28.
 199. Чугуй Т. О. До питання про час виникнення Харківської «Просвіти» / Т. О. Чугуй // Записки НТШ. – Львів : НТШ, 2006. – Т. ССЛІ : Праці Історично-філософської секції / ред. О. Купчинський. – С. 634–642.
 200. Чугуй Т. О. Товариства «Просвіта» в Наддніпрянській Україні у 1905–1924 рр.: генеза, розвиток та історична доля / Т. О. Чугуй // Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії : зб. наук. пр. – Х. : ХНУ ім. В. Н. Каразіна ; НМЦ «СД», 2004. – Вип. 7. – С. 179–184.
 201. Чугуй Т. О. Товариства «Просвіта» на Харківщині в період німецької окупації (1941–1943 роки) / Т. О. Чугуй // Вісн. Харк. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2006. – №715. – Сер. : Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки. – Вип. 8. – С. 86–93.
 202. Чугуй Т. О. Харківська «Просвіта» – перші кроки на шляху відродження (кінець 80-х – початок 90-х рр. ХХ ст.) / Т. О. Чугуй // Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії : зб. наук. пр. – Х. : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2006. – Вип. 8. – С. 147–155.
 203. Ярова М. В. Подільська «Просвіта» та її діяльність (кінець ХІХ – початок ХХ ст.) / М. В. Ярова // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. – Серія 14 : Теорія і методика мистецької освіти : збірник. – К., 2010. – Вип. 10 (15). – С. 194–200.
- Діяльність «Просвіти» на Закарпатті**
204. Данилюк Д. Роль товариства «Просвіта» у розвитку історичної науки на Закарпатті / Дмитро Данилюк // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – Вип. 19 : «Просвіта» – оберіг незалежності та соборності України / НАН України, Ін-т українознав. ім. І. Крип'якевича ; відп. ред. Ярослав Ісаєвич, упоряд. : Феодосій Стеблій, Володимир Пашук. – Львів, 2010. – С. 583–588.
 205. Довганич О. Юліян Бращайко – видатний діяч «Просвіти», міністр Карпатської України / О. Довганич // Науковий збірник товариства «Просвіта» в Ужгороді. Річник ІV (ХVІІІ). – Ужгород, 2000.
 206. Стряпко І. О. Видавнича діяльність крайового товариства «Просвіта» на Закарпатті в 20–30-х рр. ХХ ст. / Іван Стряпко // Науковий вісник Ужгородського університету. – Серія : Історія. – Вип. 20 / Міністерство освіти та науки України ; Ужгородський університет ; редкол. : М. Вегеш (голов. ред.), С. Віднянський, Д. Данилюк та ін. – Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2008. – С. 34–40.
 207. Стряпко І. О. Вплив товариства «Просвіта» на розвиток музичного мистецтва Підкарпатської Русі (1920–1939 рр.) / І. О. Стряпко // Науковий вісник Ужгородського університету : [зб. наук. ст.]. – Серія: Історія. – Вип. 27 / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Ужгородський нац. ун-т. – Ужгород : Говерла, 2011. – С. 157–163.
 208. Стряпко І. О. Поширення української літературної мови на Закарпатті в 20 роках ХХ століття / Іван Стряпко // Грані. – № 4 (60). – 2008. – С. 137–140.
 209. Стряпко І. О. Розвиток культури Закарпаття через призму діяльності товариства «Просвіта» (1920–1925 рр.) / Іван Стряпко // Схід. – № 5 (89). – 2008. – С. 64–67.
 210. Стряпко І. О. Розвиток організаційної структури товариства «Просвіта» на Закарпатті та східнословачьких землях / І. О. Стряпко // Науковий вісник Ужгородського університету : [зб. наук. ст.]. – Серія: Історія. – Вип. 32 / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Ужгородський нац. ун-т. – Ужгород : Говерла, 2014. – С. 31–37.

211. Стряпко І. О. Спроби створення національного музею Товариством «Просвіта» на Закарпатті в 1920–1937 рр. / Іван Стряпко // Сумська Старовина. – № XXV / Сумський державний університет ; редкол. : А. Васильєв (голов. ред.), А. Барвінський, С. Берестенев та ін. — Суми, 2008. – С. 300–306.
212. Стряпко І. О. Товариство «Просвіта» в громадсько-політичному та культурному житті Закарпаття (1920–1939) : монографія / І. О. Стряпко // НДІ політичної регіоналістики ; ДВНЗ «Ужгородський національний університет». Серія «Studia Regionalistica». – № 5. – Ужгород : Ж Інформ.-вид. центр ЗППО, 2012. – 328 с.
213. Стряпко І. О. Товариство «Просвіта» в культурному житті Закарпаття 20–30 рр. XX ст. / Іван Стряпко // Вісник Черкаського університету. – Серія : Історичні науки. – Вип. 133–134 / Міністерство освіти і науки України ; Черкас. нац. ун-т ім. Богдана Хмельницького ; редкол. : А. Кузьмінський (голов. ред.), Н. Тарасенкова (заст. голов. ред.), О. Богатирьов та ін. – Черкаси, 2008. – С. 143–148.
214. Токар М. Ю. Коротка історія «Просвіти» в Сторожниці: до 75-ї річниці заснування «Просвіти» в Сторожниці та 80-річчя крайової «Просвіти» / М. Ю. Токар ; Ужгород. держ. ун-т, каф. політології, Закарпатське крайове т-во «Просвіта». – Ужгород : Госпрозрахунковий ред.-вид. від. ком. інформ., 2000. – 33 с.
215. Федака П. Нарис історії товариства «Просвіта» Карпатської Русі-України (1920–1939) / Павло Федака. – Ужгород, 1991. – 52 с.

Функціонування «Просвіт» поза межами сучасної України

216. Білий Д. Д. Діяльність кубанського товариства «Просвіта» на початку XX ст. / Д. Д. Білий // Наукові праці Чорноморського державного університету ім. П. Могили. – Серія : Історія. – 2009. – Т. 115. – Вип. 102. – С. 24–26.
217. Закревська Я. Роль «Просвіти» у збереженні національної самобутності українців Бразилії / Ярослава Закревська // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – Вип. 19 : «Просвіта» – оберіг незалежності та соборності України / НАН України, Ін-т українознав. ім. І. Крип'якевича ; відп. ред. Ярослав Ісаєвич ; упоряд. : Феодосій Стеблій, Володимир Пашук. – Львів, 2010. – С. 596–601.
218. Кіраль С. Роль «Просвіти» в національно-культурному відродженні на Бердянщині / Сидір Кіраль // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – Вип. 19 : «Просвіта» – оберіг незалежності та соборності України / НАН України, Ін-т українознав. ім. І. Крип'якевича ; відп. ред. Ярослав Ісаєвич, упоряд. : Феодосій Стеблій, Володимир Пашук. – Львів, 2010. – С. 552–558.
219. Роговая Г. Общество «Просвита» имени Тараса Шевченко в Молдове как проводник идеи национального возрождения украинцев / Галина Роговая // Общество и этнополитика : материалы Пятой междунар. науч.-практ. Интернет-конф., 1 мая 2012 г. / СибАГС ; под науч. ред. Л. В. Савинова. – Новосибирск : Изд-во СибАГС, 2012. – С. 178–186.
220. Стряпко І. О. Взаємини Товариства «Просвіта» з урядом Чехословацької Республіки 1920–1939 рр. / Іван Стряпко // Науковий Вісник Ужгородського університету. – Серія : Історія. – Вип. 22 / Міністерство освіти та науки України ; Ужгородський університет ; редкол. : М. Вегеш (голов. ред.), С. Віднянський, Д. Данилюк та ін. – Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2009. – С. 134–140.
221. Стряпко І. О. Особливості функціонування товариства «Просвіта» у Словаччині (1924–1939 рр.) / І. О. Стряпко // Науковий вісник Ужгородського університету. – Серія «Історія». – Вип. 28. – Ужгород, 2012. – С. 85–90.

Автореферати дисертацій

222. Бадєєва Л. І. Діяльність товариства «Просвіта» на Лівобережній Україні у XX столітті : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Л. І. Бадєєва ; Харк. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – Х., 2004. – 20 с.
223. Гарат Р. М. Діяльність товариства «Просвіта» в Галичині (1868–1921 рр.) : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Р. М. Гарат ; Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. – Чернівці, 2004. – 17 с.
224. Герман О. М. Діяльність товариства «Просвіта» на Поділлі наприкінці XIX і в першій половині XX століття : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.02 / Герман Олег Михайлович ; Чернівец. держ. ун-т ім. Ю. Федьковича. – Чернівці, 1995. – 24 с.
225. Грицан А. В. Діяльність товариства «Просвіта» на Прикарпатті ва 1920–1939 рр. : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07. 00.01 / Грицан Анатолій Васильович ; Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. – Чернівці, 2003. – 20 с.
226. Зворський С. Л. Видавнича та бібліотечна діяльність київського товариства «Просвіта» (1906–1920 рр.) : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.08 / С. Л. Зворський ; НАН України ; Нац. б-ка України ім. В. Вернадського. – К., 2000. – 18 с.
227. Зелений В. М. Становлення та діяльність товариств «Просвіта» Катеринославської губернії у 1905–1922 рр. : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / В. М. Зелений ; Харк. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – Х., 2005. – 16 с.
228. Зуляк І. С. Товариство «Просвіта» у Західній Україні в міжвоєнний період: організаційні засади, господарське становище та культурно-просвітня діяльність : автореф. дис. ... д-ра іст. наук : 07.00.01 / І. С. Зуляк ; Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. – Чернівці, 2006. – 32 с.
229. Коробка М. Л. Культурно-освітня місія товариств «Просвіта» на теренах України в 1868–1920 рр. : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Микола Леонідович Коробка ; Держ. вищ. навч. закл.

- «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди». – Переяслав-Хмельницький, 2014. – 20 с.
230. Крищук Б. С. Педагогічна та культурно-просвітницька діяльність товариства «Просвіта» на Поділлі (1906–1923 рр.): автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Богдан Степанович Крищук ; Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія. – Хмельницький, 2012. – 20 с.
231. Кудряшов Г. О. Видавнича діяльність товариств «Просвіта» Лівобережної України (поч. ХХ ст.): автореф. дис. ... канд. наук із соц. комунікації : 27.00.05 / Гліб Олексійович Кудряшов ; Київський нац. ун-т ім. Т. Шевченка ; Ін-т журналістики. – К., 2013. – 18 с.
232. Кучеров Г. Г. Становлення і діяльність сільських товариств «Просвіта» Правобережної України (1905–1923 рр.): автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Г. Г. Кучеров ; Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. – Чернівці, 2007. – 20 с.
233. Лисенко О. В. «Просвіти» у суспільно-політичному і культурному житті Наддніпрянської України (1905–1916 рр.): автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / О. В. Лисенко ; НАН України. Ін-т історії України. – К., 1998. – 24 с.
234. Малюта О. В. «Просвіта» у формуванні державницького потенціалу українського народу (друга половина ХІХ – перша чверть ХХ ст.): автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / О. В. Малюта ; НАН України ; Ін-т історії України. – К., 2005. – 20 с.
235. Масюк С. О. Діяльність товариств «Просвіта» в Україні (березень 1917–1920 рр.): автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Масюк Світлана Олександрівна ; Київський ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 1997. – 25 с.
236. Сладковська Т. А. Культурно-освітня діяльність «Просвіти» Волині (1906–1921 рр.): автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Т. А. Сладковська ; Переяслав-Хмельницький держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди. – Переяслав-Хмельницький, 2011. – 21 с.
237. Стряпко І. О. Товариство «Просвіта» і його роль в громадсько-політичному та культурному житті Закарпаття 1920–1939 рр.: автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / І. О. Стряпко ; Держ. вищий навч. заклад «Ужгород. нац. ун-т». – Ужгород, 2009. – 19 с.
238. Фарина С. Роль «Просвіти» в українському національно-культурному русі на початку ХХ ст.: автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Сергій Якович Фарина. – Кременчук, 1993
239. Філіпович М. Б. Луцька «Просвіта» (1918–1935 рр.): автореф. дис. ... канд. іст. наук: 07.00.01 / М. Б. Філіпович ; НАН України ; Ін-т українознав. ім. І. Крип'якевича. – Львів, 2002. – 23 с.
240. Цапко О. М. Діяльність товариства «Просвіта» в Україні (1891–1914 рр.): автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / О. М. Цапко ; Київ. ун-т ім. Т. Шевченка. – К., 1998. – 18 с.
241. Чугуй Т. О. Товариства «Просвіта» на Харківщині в ХХ – на початку ХХІ ст.: автореф. дис. ... канд. іст. наук / Т. О. Чугуй ; Харк. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – Х., 2008. – 22 с.
242. Яцина О. Ф. Педагогічна й культурно-освітня діяльність товариства «Просвіта» на Закарпатті (1920–1939 рр.): автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / О. Ф. Яцина ; Прикарпатський нац. ун-т ім. Василя Стефаника. – Івано-Франківськ, 2009. – 20 с.

Калищук Оксана. Современные исследования деятельности общества «Просвита»: библиографический обзор. Для поступательного развития украинской государственности важным является опыт национального движения второй половины ХІХ – первой половины ХХ вв. Цель работы – представить литературу, которая освещает вопросы источников и историографии деятельности общества «Просвита» в разные периоды. Предложенная библиография представляет разные стороны его деятельности. Обращается внимание на раскрытие функционирования филий общества в разных регионах Украины (Волинь, Галичина, Закарпатье, Полтавщина, Харьковщина и т. д.). Анализ информации позволил подтвердить вывод о всеукраинском характере деятельности «Просвита». Перечень включает публикации авторов с разных областей знаний, опубликованные со времени провозглашения независимости Украины. Материал будет интересен учёным, преподавателям, студентам, всем, кого интересует историей Украины.

Ключевые слова : общество «Просвита», библиография, Галичина, Надднепрянщина, Волинь, Закарпатье

Kalischuk Oksana. Current Research Activities of the Company «Prosvita»: Bibliographic Review. For the progressive development of the Ukrainian state it is important to the experience of the national movement of the second half ХІХ – the first half of the twentieth century. The goal was to present the literature that covers the issues of sources and historiography of the activities of the company «Prosvita» in different periods. Offers bibliography presents various aspects of its activities. Attention is drawn to the disclosure of the functioning fily society in different regions of Ukraine (Volyn, Galicia, Transcarpathia, Poltava, and Harkovschina). Analysis of information allowing to confirm the conclusion of the All-Ukrainian nature of the activity «Prosvita». The list includes the publications of authors from different areas of expertise, published since the declaration of independence of Ukraine. The material will be of interest to scientists, teachers, students, anyone interested in the history of Ukraine.

Key words: Company «Prosvita» bibliography, Galicia, Naddnepryanschiny, Volyn, Zakarpattya.